

Handleiding niveau C

Nieuwsbegrip basis

Onderwerp: Aardbeving in Italië

Strategie: Verbanden begrijpen (laatste keer in week 35: The Daily Mile)

Doel: De leerlingen kunnen verbanden herkennen en benoemen

Clib-niveau: 78/8+

Opdracht 1 Zonder hulp: specifieke verbanden in de tekst zoeken

Opdracht 1 Met hulp: bij gegeven zinnen uit de tekst het verband noemen

Opdracht 2 (sleutelschema): tijd- en ruimteschema maken

Opdracht 3: vragen over de tekst beantwoorden

Opdracht 4 (extra opdracht): -grafen en -logen bedenken (beroepen die op -graaf of -loog eindigen)

Nieuwsbegrip XL

Leesles andere tekstsoort: schoolboektekst

Woorden uit de basisteksten op NieuwsbegripXL:

Nieuwsbegrip B	Nieuwsbegrip C	Nieuwsbegrip D
de heilige binnen de kortste keren aangeven met voorkomen decennialang bestand tegen aldus de kettingreactie linken bivakkeren	teisteren zich voltrekken de voorbode schuren bij tijd en wijle buiten kijf staan het dilemma geen sinecure publiek de som	indiceren als klap op de vuurpijl de autoriteiten de metafoor van de kaart vegen bestendig strikt iets aan zijn laars lappen

Materiaal

Voor elke leerling:

- de tekst *Ramp in Norcia* (niveau C);
 - bijbehorende opdrachten voor niveau C;
 - eventueel de stappenplannen *Lezen/Woordhulp* en *Luisteren en kijken* (op website: Download & print, Stappenplannen);
 - eventueel rolkaarten (Download & print, Overig).
- Neem de algemene handleiding door als u voor het eerst met Nieuwsbegrip werkt (Download & print, Handleidingen).

Vooraf

Groepen: deel de leerlingen in drie groepen in, bijvoorbeeld op basis van de resultaten van de laatst afgenomen strategietoets en/of TIAT-toets. Per strategie kan de groepssamenstelling verschillen.

Groep I: leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben

Groep II: leerlingen die minder ondersteuning nodig hebben

Groep III: leerlingen die zelfstandig aan de slag kunnen

Eventueel werkt u met twee groepen. Volg dan de

uitwerking voor de groepjes I (meer ondersteuning) en III (zelfstandig aan de slag).

Opdrachten: alle leerlingen maken opdracht 1 (variant Zonder hulp of Met hulp). Maak een keuze uit de opdrachten 2, 3 en 4.

- **Introductie** (Groepjes I, II en III)
- **- Zelfstandig aan de slag** (Groepjes III)
 - **Centraal modellen*** (Groepjes I en II)
- **- Aan de slag** (Groepjes II)
 - **Verlengde instructie** (Groepjes I)
- **Centrale afronding** (Groepjes I, II en III)
- **Nieuwsbegripfilmpje van het Jeugdjournaal kijken** (Groepjes I, II en III). Kies hiervoor een goed moment tijdens de les, bij voorkeur achteraf.

Centraal modellen* volgens SCHIJF:

- **S**trategie: stel je op als leesexpert. Benoem welke strategie je gebruikt. Vertel waarom die strategie je gaat helpen bij het begrijpen van de tekst.
- **C**oncreet maken van de aanpak: leg vooraf duidelijk uit wat de stappen van de strategie zijn en model deze vervolgens.
- **H**oe doe ik het?: nodig leerlingen uit goed te luisteren zodat zij het na kunnen doen voor de groep.
- **I**k doe voor: model een stukje van de tekst. Leg uit dat je tijdens het lezen van alles bedenkt en dat je nu laat horen wat er in je hoofd gebeurt.
- **J**ij doet het na: laat daarna één of twee leerlingen jouw voorbeeld voor de klas nadoen.
- **F**eedback: Geef feedback op wat de leerling bij het modellen heeft laten zien.

Tijdens de les

Introductie:

Groepjes I, II en III: bespreek klassikaal wat de tekst gaat vertellen over het onderwerp.

Zelfstandig aan de slag:

Groepjes III: tekst actief lezen per stukje met gebruikmaking van modellen, de tekens van actief lezen bij de tekst plaatsen. Na elk stukje bespreken de leerlingen wat ze hebben aangestreept of opgeschreven. Ook bespreken ze of ze snappen wat er staat en vatten ze het stukje tekst kort samen. Zo nodig herlezen ze het stukje tekst. De leerlingen maken vervolgens opdracht 1 (variant Zonder hulp), en een keuze uit de opdrachten 2, 3 en 4.

Centraal modellen: powered by

Groepjes I en II: terugblik op en uitleg van de strategie, centraal modellen volgens SCHIJF.

Aan de slag:

Groepjes II gaan dan zelfstandig verder: tekst actief lezen per stukje met gebruikmaking van modellen, bij elk stukje twee signaalwoorden onderstrepen en aangeven van welk verband sprake is. Na elk stukje bespreken de leerlingen wat ze hebben aangestreept of opgeschreven. Ook bespreken ze of ze snappen wat er staat. Zo nodig herlezen ze het stukje tekst.

De leerlingen maken vervolgens opdracht 1 (variant Met hulp), en een keuze uit de opdrachten 2, 3 en 4.

Verlengde instructie:

Groepjes I doen hetzelfde als Groepjes II bij 'Aan de slag', maar dan samen met de leerkracht. Zij krijgen zo nodig extra instructie rondom de strategie.

Centrale afronding:

Bespreek klassikaal welke problemen de leerlingen hebben ondervonden, wat betreft de inhoud en het samenwerken. Stel enkele vragen om vast te stellen of de leerlingen de tekst hebben begrepen.

Nieuwsbegripfilmje van het Jeugdjournaal kijken

Gebruik de luistervragen bij het filmje (zie website).

Debatteren

Hierbij de stellingen:

1. Belangrijke historische gebouwen moeten worden verplaatst naar veilige gebieden.
2. Elk land uit de EU moet bij natuurrampen hulpverleners sturen.
3. In aardbevingsgebieden mogen geen nieuwe huizen gebouwd worden.

Antwoorden

OPDRACHT 1 Zonder hulp

1. Het verband dat bij dit onderwerp zeker past is oorzaak-gevolg. Interessant is namelijk hoe de aardbeving ontstaan is en wat de gevolgen zijn. Als je een ander verband noemt kan dat ook goed zijn, maar alleen als je kunt uitleggen waarom.

Een ramp	voorbeeld/toelichting, tijd, tegenstelling
r. 7. <u>Zo</u> omschrijft... - voorbeeld/toelichting – de schrijver geeft een toelichting bij het voorgaande citaat r. 12 <u>Opnieuw</u> zijn... - opsomming – er zijn al eerdere aardbevingen geweest en dit is de volgende r. 20 ... <u>maar</u> het plaatsje... – tegenstelling – geen doden, wel veel schade	
Eerdere schokken	tijd, opsomming (2x), tegenstelling, vergelijking
r. 24 <u>Sinds</u> augustus... - tijd – vanaf augustus r. 26-28 <u>niet alleen... maar ook...</u> - opsomming - zware schade, én bijna 300 doden r. 31 ... <u>eveneens</u> in de Apennijnen... - opsomming, eveneens = ook r. 31 ... <u>maar</u> 50 km ten zuiden... - tegenstelling – niet op die plaats, maar ergens anders r. 32 <u>Ook</u> toen was er... - vergelijking – ramp in Norcia wordt vergeleken met ramp in L'Aquila	
Voorspellen	Oorzaak-gevolg, tegenstelling
r. 40 <u>Doordat</u> onder Italië... - oorzaak-gevolg – uitleg van hoe het komt (gevolg) dat Italië vaker aardbevingen heeft r. 47 ... <u>maar</u> het exact voorspellen... tegenstelling zeker dat er meer bevingen komen, maar volstrekt onzeker wanneer	
Dilemma	Opsomming, doel-middel, tegenstelling
r. 52 <u>Bovendien</u> is... opsomming er is al een dilemma genoemd en daar komt nog een probleem bij r. 58-59 <u>Om</u> alle publieke gebouwen... doel-middel middel is 40 miljard euro, doel is gebouwen aardbevingsbestendig maken r. 61 <u>Maar</u> we zijn altijd... tegenstelling we willen de aardbevingen te vlug af zijn, maar dat lukt niet	

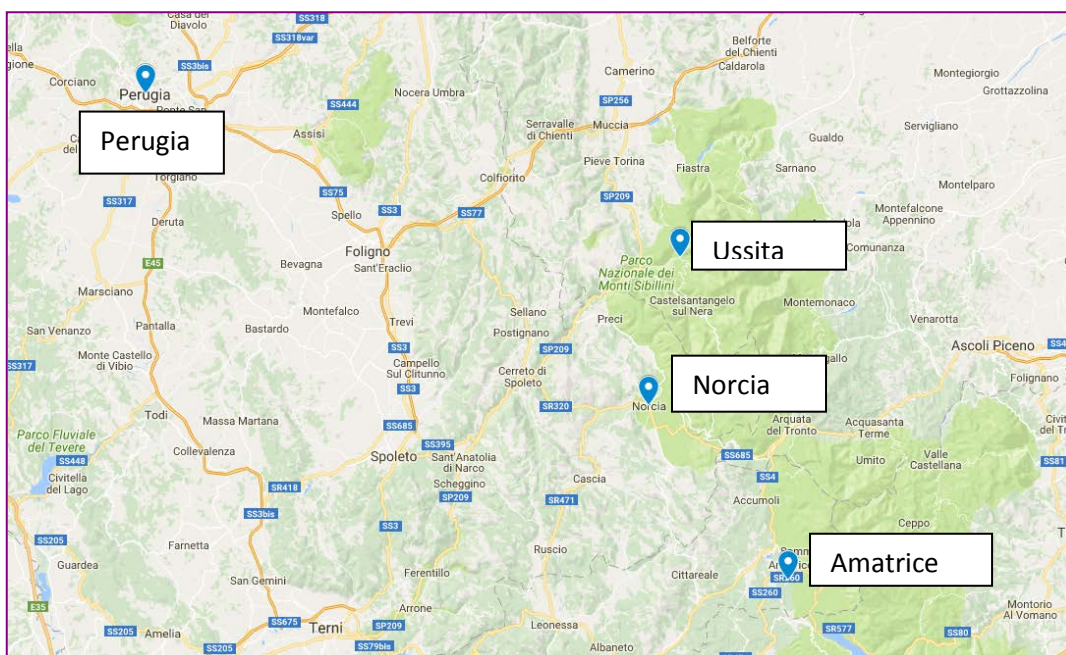
OPDRACHT 1 Met hulp

	Zin	verband
7	Zo omschrijft de ...	voorbeeld/toelichting

21	... gebouwen was bijvoorbeeld de...	voorbeeld/toelichting
24	Sinds augustus zijn...	tijd
26-28	Niet alleen..., maar ook...	opsomming
24	... eveneens in de Apennijnen...	opsomming
40	Doordat onder Italië...	oorzaak-gevolg
52	Bovendien is herstellen...	opsomming
58	Om alle publieke gebouwen...	oorzaak-gevolg
40-44	Tussen de zin 'Doordat onder Italië... tot zware aardbevingen' (r. 40-41) en de zinnen 'In 1908 kwamen ... het huidige epicentrum' (r. 41-44) bestaat ook een verband, maar gebruikt de schrijver geen signaalwoord. Welk verband is dat?	voorbeeld/toelichting (het zijn voorbeelden)

OPDRACHT 2

- De genoemde aardbevingen zijn: 1908 Sicilië, 1915 Avezzano, 2009 L'Aquila, augustus 2016 Amatrice, oktober 2016 Norcia.
Laat in de tijdbalk zien dat tussen sommige aardbevingen (veel) meer tijd zit dan tussen andere.
- De plaatsen zijn Perugia, Amatrice, Norcia, Ussita. In je overzichtskaart moeten de plaatsen ongeveer zoals hieronder weergegeven zijn:

OPDRACHT 3

1. Aardbevingen zullen in Italië regelmatig blijven voorkomen. Ze zorgen voor veel problemen die helaas de komende tijd niet opgelost zullen worden.
2. 'De aardschok was bijzonder hevig' of een andere zin die vertelt dat het een zware aardbeving was.
3. Materiële schade is schade aan gebouwen, spullen enzovoort, niet aan mensen. Dat zie je bijvoorbeeld aan de zin 'Doden zijn er ... maar het plaatsje heeft veel schade opgelopen' (r. 19-20).
4. Het voortekenen.

✂.....

Woordenlijst

zich voltrekken = gebeuren, plaatsvinden
bij tijd en wijle = zo nu en dan
het dilemma = de moeilijke keuze tussen twee dingen

✂.....

Woordenlijst

zich voltrekken = gebeuren, plaatsvinden
bij tijd en wijle = zo nu en dan
het dilemma = de moeilijke keuze tussen twee dingen

✂.....

Woordenlijst

zich voltrekken = gebeuren, plaatsvinden
bij tijd en wijle = zo nu en dan
het dilemma = de moeilijke keuze tussen twee dingen

✂.....

Woordenlijst

zich voltrekken = gebeuren, plaatsvinden
bij tijd en wijle = zo nu en dan
het dilemma = de moeilijke keuze tussen twee dingen

✂.....

Woordenlijst

zich voltrekken = gebeuren, plaatsvinden
bij tijd en wijle = zo nu en dan
het dilemma = de moeilijke keuze tussen twee dingen

De Nieuwsbegripbieb – Titels bij week 44

Vulkanen en aardbevingen

Rubin, Ken

Vanaf 12 jaar

J-boek

Informatie over vulkanen en aardbevingen en een aantal natuurrampen.

Met 3D-kleurenillustraties